

VYHLÁŠKA 253/2010 Z.z.

Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

zo 17. mája 2010,

ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) podľa § 8 ods. 4, § 33 ods. 11, § 35 ods. 10 a § 39 ods. 8 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Základné ustanovenia

(1) Táto vyhláška upravuje podrobnosti o

- a) činnosti Komisie na overovanie osobitnej odbornej spôsobilosti na vykonávanie pamiatkového výskumu (ďalej len „Komisia“),
- b) vykonávaní reštaurátorských prác a o reštaurátorskej dokumentácii,
- c) podmienkach získavania osobitnej odbornej spôsobilosti,
- d) výskumnej a prípravnej dokumentácii.

(2) Na účely tejto vyhlášky sa rozumie

- a) fotografickou dokumentáciou farebná fotografia predmetu výskumu, jeho časti, detailu a širších súvislostí,
- b) formátom zabraňujúcim zmene údajov formát, ktorý zabezpečí neporušiteľnosť obsahu elektronickej formy výskumnej dokumentácie alebo jej časti podľa osobitného predpisu,¹⁾
- c) žiadateľom fyzická osoba, ktorá podala žiadosť o overenie osobitnej odbornej spôsobilosti na vykonávanie pamiatkového výskumu (ďalej len „žiadosť“) odo dňa podania žiadosti.

(3) Fotografia podľa odseku 2 písm. a) v digitálnej podobe musí byť vyhotovená v rozlíšení najmenej 5 megapixelov a vo vytlačenej podobe musí mať rozmery minimálne 6 x 9 cm. Fotografia musí obsahovať opis dokumentovaného objektu alebo situácie.

§ 2

Podrobnosti o činnosti komisie na overovanie osobitnej odbornej spôsobilosti na vykonávanie pamiatkového výskumu

(1) Komisia vykonáva svoju činnosť v týchto odboroch pamiatkového výskumu:

- a) umelecko-historickom,
- b) architektonicko-historickom,
- c) urbanisticko-historickom,
- d) archeologickom.

(2) Komisia overuje osobitnú odbornú spôsobilosť na vykonávanie pamiatkového výskumu

(ďalej len „osobitná odborná spôsobilosť“) podľa § 3 ods. 4.

(3) Komisia prijíma uznesenia k návrhom na vydanie osvedčenia o osobitnej odbornej spôsobilosti žiadateľom, ktorí splnili podmienky podľa § 35 ods. 5 zákona a k návrhom na predĺženie platnosti osvedčenia podľa § 35 ods. 3 zákona.

(4) V uznesení k návrhu na vydanie osvedčenia o osobitnej odbornej spôsobilosti komisia uvedie, či sa stotožňuje s výsledkami odbornej skúšky uvedenými v protokole o vykonanej odbornej skúške. Pri posudzovaní predĺženia platnosti osvedčenia o osobitnej odbornej spôsobilosti komisia posudzuje výsledky a spôsob vykonávania pamiatkových výskumov žiadateľa vykonané počas doby platnosti osvedčenia o osobitnej odbornej spôsobilosti, uvedené v stanovisku Pamiatkového úradu Slovenskej republiky (ďalej len „pamiatkový úrad“).

(5) Komisia zasadá najmenej dvakrát do roka, vždy po termíne uzávierky predkladania žiadostí o získanie osobitnej odbornej spôsobilosti, ktorým je 31. marec a 30. september každoročne.

(6) Komisiu riadi predseda komisie; v čase jeho neprítomnosti ho zastupuje podpredseda komisie.

(7) Predsedu komisie a podpredsedu komisie volia členovia komisie. Na zvolenie sú potrebné hlasy nadpolovičnej väčšiny všetkých členov komisie.

(8) Komisia je uznášaniaschopná, ak sa jej zasadnutia zúčastní nadpolovičná väčšina členov komisie. Uznesenie komisie je platné, ak ho schválila nadpolovičná väčšina prítomných členov komisie. V prípade rovnakého počtu hlasov rozhoduje hlas predsedajúceho komisie.

(9) Povinnosti vykonáva člen komisie osobne účasťou na hlasovaní komisie.

§ 3

Podrobnosti o podmienkach získavania osobitnej odbornej spôsobilosti

(1) Žiadateľ môže podať žiadosť o overenie osobitnej odbornej spôsobilosti vo viacerých odboroch pamiatkového výskumu; súčasťou žiadosti môže byť návrh na zúženie rozsahu vykonávaných činností vo vybranom odbore pamiatkového výskumu.

(2) Osobitná odborná spôsobilosť sa overuje

- a) posúdením splnenia podmienok podľa § 35 ods. 5 zákona,
- b) posúdením úplnosti dokladov, ktoré sa prikladajú k žiadosti podľa § 35 ods. 6 zákona a
- c) odbornou skúškou.

(3) Za vzdelanie v príslušnom odbore sa považuje vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v odbore

- a) dejín výtvarného umenia,
- b) architektúry,
- c) urbanizmu,

d) archeológie alebo klasickej archeológie.

(4) Za vzdelanie v príslušnom odbore môže komisia uznať aj vzdelanie v inom odbore zakončené štátnou záverečnou skúškou.

(5) Požiadavka najmenej troch rokov odbornej praxe v oblasti pamiatkového výskumu sa považuje za splnenú, ak žiadateľ preukázal, že mal podstatný podiel na odborných prácach v konkrétnom odbore pamiatkového výskumu počas troch rokov po ukončení druhého stupňa vysokoškolského štúdia.

(6) Dátum, miesto a forma vykonania odbornej skúšky sa oznamuje žiadateľovi písomne najneskôr 30 dní pred jej konaním.

(7) Odborná skúška sa skladá z písomnej časti a z ústnej časti. Písomnou časťou odbornej skúšky sa overujú znalosti žiadateľa o právnych predpisoch, ktoré upravujú problematiku ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk. Ústnou časťou odbornej skúšky sa overujú teoretické vedomosti a odborné znalosti v oblasti ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk a metodiky pamiatkového výskumu. Súčasťou ústnej časti odbornej skúšky je prezentácia najmenej dvoch výskumných dokumentácií alebo podobných diel, na ktorých má žiadateľ preukázateľne významný autorský podiel.

(8) Odborná skúška sa hodnotí klasifikačným stupňom vyhovet alebo nevyhovet. O výsledku odbornej skúšky každého žiadateľa sa vyhotovuje protokol. Priebeh a výsledky odbornej skúšky sú zapísané v zápisnici o rokovaní komisie a priebehu a výsledku odbornej skúšky. Komisia oznámi žiadateľovi výsledok odbornej skúšky ústne bezprostredne po podpísaní zápisnice.

§ 4

Podrobnosti o predĺžení platnosti osvedčenia o osobitnej odbornej spôsobilosti

(1) Platnosť osvedčenia o osobitnej odbornej spôsobilosti možno podľa § 35 ods. 3 zákona predĺžiť po predchádzajúcom vyjadrení komisie; k žiadosti o predĺženie treba pripojiť výpis z registra trestov, nie starší ako tri mesiace.

(2) K žiadosti o predĺženie platnosti osvedčenia o osobitnej odbornej spôsobilosti si komisia vyžiada stanovisko pamiatkového úradu.

§ 5

Podrobnosti o vykonávaní reštaurátorských prác a reštaurátorskej dokumentácii

(1) Návrh na reštaurovanie národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len „kultúrna pamiatka“) vypracúva a za jeho obsah v súlade s podmienkami rozhodnutia o zámere podľa § 33 ods. 2 zákona zodpovedá fyzická osoba, ktorá má spôsobilosť podľa osobitného predpisu (ďalej len „reštaurátor“) a ktorá vykonala reštaurátorský výskum.

(2) Návrh na reštaurovanie obsahuje

- a) meno a priezvisko autora návrhu a základné identifikačné a technické údaje o predmete reštaurovania,
- b) umelecko-historický opis a vyhodnotenie pamiatky so zohľadnením výsledkov pamiatkového výskumu v prípade, ak bol výskum vykonaný,
- c) charakteristiku reštaurátorského výskumu a opis jeho vykonania vrátane inventarizácie, odôvodnenia a vyhodnotenia prípadných sond a podrobné vyhodnotenie reštaurátorského výskumu,
- d) zhodnotenie technického stavu a charakteristiku pamiatkových hodnôt kultúrnej pamiatky na základe výsledkov výskumov,
- e) základný cieľ, charakteristiku a rozsah reštaurovania kultúrnej pamiatky,
- f) návrh postupu a technológie reštaurovania kultúrnej pamiatky a ich odôvodnenie,
- g) fotografickú dokumentáciu predmetu reštaurovania a podľa potreby aj grafickú dokumentáciu kultúrnej pamiatky a jej reštaurátorského výskumu,
- h) zámer na reštaurovanie a rozhodnutie krajského pamiatkového úradu, na základe ktorého sa reštaurátorský výskum a reštaurovanie vykonáva,
- i) stanovisko pamiatkového úradu k návrhu na reštaurovanie, ak o tom rozhodne krajský pamiatkový úrad.

(3) Návrh na reštaurovanie sa odovzdáva ako uzavretý autorizovaný dokument v pevnej väzbe s číslovanými stranami. Súčasťou návrhu na reštaurovanie je aj jeho elektronická verzia, ktorá musí byť obsahovo totožná s vytlačenou verziou.

§ 6

Podrobnosti o dokumentácii vykonaných reštaurátorských prác

- (1) Dokumentácia vykonaných reštaurátorských prác je dokladom o všetkých skutočne vykonaných prácach pri reštaurovaní kultúrnej pamiatky alebo jej časti.
- (2) Dokumentácia vykonaných reštaurátorských prác sa odovzdáva ako uzavretý autorizovaný dokument v pevnej väzbe s číslovanými stranami. Súčasťou dokumentácie vykonaných reštaurátorských prác je aj jej elektronická verzia, ktorá musí byť obsahovo totožná s vytlačenou verziou.
- (3) Dokumentáciu vykonaných reštaurátorských prác vypracúva a za jej obsah v súlade so skutočnosťou zodpovedá reštaurátor, ktorý vykonal reštaurovanie.
- (4) Dokumentácia vykonaných reštaurátorských prác obsahuje
 - a) meno a priezvisko autora realizácie a základné identifikačné a technické údaje o predmete reštaurovania,
 - b) podrobnú správu o priebehu reštaurátorskej realizácie z hľadiska použitého postupu, technológie a materiálu,
 - c) špecifikáciu a odôvodnenie prípadných zmien oproti návrhu na reštaurovanie,
 - d) vyhodnotenie nových poznatkov z priebehu reštaurovania týkajúcich sa technickej, technologickej a umelecko-historickej charakteristiky kultúrnej pamiatky, ak sa k nim dospelo,
 - e) prínos reštaurovania a dosiahnutý cieľ,
 - f) určenie režimu ďalšieho využívania reštaurovanej kultúrnej pamiatky alebo jej časti z

hľadiska jej ochrany a nevyhnutných prevádzkových a klimatických podmienok,
g) fotografickú dokumentáciu a podľa potreby aj grafickú dokumentáciu priebehu a výsledku reštaurovania kultúrnej pamiatky.

(5) Prílohou dokumentácie vykonaných reštaurátorských prác je reštaurátorský denník, ak o jeho vedení rozhodol krajský pamiatkový úrad. Reštaurátorský denník obsahuje záznamy o priebehu reštaurovania z hľadiska postupnosti jednotlivých zásahov a úkonov, ako aj záznamy o dodržiavaní technologického postupu a o skutočných klimatických podmienkach.

§ 7

Podrobnosti o výskumnej dokumentácii

(1) Výskumná dokumentácia je dokladom skutočne vykonaných prác, realizovaných v jednom odbore alebo vo viacerých odboroch pamiatkového výskumu.

(2) Výskumnou dokumentáciou podľa druhu môže byť dokumentácia

- a) umelecko-historického výskumu,
- b) architektonicko-historického výskumu,
- c) urbanisticko-historického výskumu,
- d) archeologického výskumu.

(3) Výskumná dokumentácia môže obsahovať výsledky z viacerých odborov pamiatkového výskumu. Takáto výskumná dokumentácia musí spĺňať všetky náležitosti výskumnej dokumentácie pre každý z obsiahnutých odborov pamiatkového výskumu.

(4) Výskumná dokumentácia sa odovzdáva ako uzavretý dokument s číslovanými stranami. Súčasťou každej výskumnej dokumentácie je aj jej elektronická verzia, ktorá musí byť obsahovo totožná s vytlačenou verziou. Elektronická verzia sa odovzdáva inštitúciám podľa § 39 ods. 9 zákona vo formáte zabraňujúcom zmene údajov.

(5) Pamiatkový úrad vydá ku každej výskumnej dokumentácii stanovisko k výsledkom výskumu.

(6) Výskumná dokumentácia, spracovaná viacerými fyzickými osobami, obsahuje určenie spracovateľského podielu k jednotlivým častiam výskumnej dokumentácie tak, aby bolo možné nezameniteľne určiť charakter a výsledok vykonanej odbornej činnosti fyzickej osoby, ktorá sa podieľala na spracovaní výskumnej dokumentácie.

§ 8

Dokumentácia umelecko-historického výskumu a dokumentácia architektonicko-historického výskumu

(1) Dokumentácia umelecko-historického výskumu a dokumentácia architektonicko-historického výskumu obsahuje najmä

- a) základné údaje o kultúrnej pamiatke alebo o nehnuteľnosti v pamiatkovom území vrátane odpisu z katastra v prípade nehnuteľnej kultúrnej pamiatky alebo nehnuteľnosti v

- pamiatkovom území,
- b) údaje o zadaní vrátane rozhodnutia, na základe ktorého sa vydáva, metóde, spracovaní a organizácii pamiatkového výskumu,
 - c) v prípade nehnuteľnosti jej podrobné zameranie,
 - d) opis kultúrnej pamiatky alebo nehnuteľnosti v pamiatkovom území vrátane jej technického stavu,
 - e) inventarizačný súpis hodnotných detailov a prvkov,
 - f) inventarizačný súpis nálezov, nálezových situácií a prípadných sond spolu s ich odôvodnením a vyhodnotením,
 - g) výskum a analýzu prameňov a literatúry, ktoré majú vzťah k predmetu výskumu,
 - h) analýzu vývoja kultúrnej pamiatky,
 - i) vyhodnotenie výskumu v písomnej a grafickej podobe,
 - j) špecifikáciu pamiatkových hodnôt kultúrnej pamiatky alebo nehnuteľnosti v pamiatkovom území,
 - k) návrh ochrany, obnovy a prezentácie kultúrnej pamiatky alebo nehnuteľnosti v pamiatkovom území (ďalej len „návrh“),
 - l) požiadavky na vykonanie prípadných ďalších špecializovaných výskumov s určením rozsahu a s odôvodnením,
 - m) fotografickú dokumentáciu a grafickú dokumentáciu súčasného a podľa možností aj historického stavu kultúrnej pamiatky, ako aj dokumentáciu o priebehu výskumu,
 - n) údaje o podkladoch, prameňoch a použitej literatúre,
 - o) iné údaje, ktoré autor výskumu považuje za dôležité.

(2) Návrh podľa odseku 1 písm. k) obsahuje najmä

- a) zhrnutie výsledkov umelecko-historického výskumu a architektonicko-historického výskumu,
- b) požiadavky na

1. zachovanie, obnovu a prezentáciu hodnôt kultúrnej pamiatky, jej hmotnej podstaty, prvkov a detailov tvoriacich jej súčasť,
2. odstránenie predchádzajúcich nevhodných zásahov a úprav,

- c) návrh konkrétnych opatrení na záchranu a obnovu kultúrnej pamiatky a na jej vhodné funkčné využitie,
- d) grafické zobrazenie navrhovaného spôsobu obnovy kultúrnej pamiatky.

(3) Ak špecializované výskumy podľa odseku 1 písm. l) prinesú nové podstatné poznatky a skutočnosti, ich vyhodnotenie spolu s prípadnými zmenami a doplnkami návrhu podľa odseku 1 písm. k) sa dopracuje formou doplnku k dokumentácii výskumu.

§ 9

Dokumentácia urbanisticko-historického výskumu

(1) Dokumentácia urbanisticko-historického výskumu vychádza z poznatkov individuálnych architektonicko-historických, umelecko-historických a archeologických výskumov a obsahuje najmä

- a) základné údaje o území,

- b) parcelné vymedzenie hraníc územia podľa platného rozhodnutia o vyhlásení pamiatkového územia,
- c) údaje o zadaní a spracovaní výskumu vrátane rozhodnutia, na základe ktorého sa vykonáva,
- d) údaje o územnoplánovacej dokumentácii, podkladoch, prameňoch, použitej literatúre a predchádzajúcich výskumoch,
- e) historický a urbanisticko-architektonický vývoj územia,
- f) charakteristiku pamiatkových hodnôt územia s dôrazom na špecifikáciu jednotlivých typov štruktúr a prvkov územia, pôdorysnú dispozíciu, vývoj a súčasný stav parcelácie v pamiatkovom území, charakteristiku spôsobu zástavby, hmotovú skladbu, urbanistickú kompozíciu a rozsah zachovania historickej štruktúry, dominanty a výškové zónovanie jednotlivých blokov zástavby, siluetu, panorámu územia, vyhodnotenie pamiatkových hodnôt pamiatkového územia a odôvodnenie ich ochrany,
- g) návrh zásad ochrany, obnovy a prezentácie hodnôt územia (ďalej len „návrh zásad“),
- h) fotografickú dokumentáciu skúmaného územia, najmä historickú a súčasnú fotodokumentáciu a významné interiérové a diaľkové pohľady,
- i) grafickú dokumentáciu skúmaného územia, najmä mapu širších vzťahov, vymedzenie pamiatkového územia a ochranného pásma, rozbor pamiatkových hodnôt objektov a priestorov v pamiatkovom území, územný priemet návrhu zásad ochrany pamiatkového územia, historickú katastrálnu mapu alebo ortofotomapu.

(2) Návrh zásad podľa odseku 1 písm. g) obsahuje najmä

- a) zhrňujúce údaje o pamiatkovom území,
- b) údaje o ochrannom pásme pamiatkového územia,
- c) všeobecné požiadavky pre pamiatkové územie na

1. primerané funkčné využitie pamiatkového územia,
2. zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie,
3. zachovanie, údržbu a regeneráciu objektovej skladby pamiatkového územia,
4. zachovanie, údržbu a regeneráciu výškového a priestorového usporiadania objektov,
5. zachovanie, údržbu a regeneráciu prvkov interiéru a uličného parteru,
6. zachovanie, údržbu a regeneráciu charakteristických pohľadov, siluety a panorámy územia,
7. zachovanie, údržbu a regeneráciu archeologických nálezísk,
8. zachovanie, údržbu a regeneráciu ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia,

d) špecifické požiadavky na konkrétne plochy pamiatkového územia, vymedzené v grafickej časti:

1. špecifikované pre jednotlivé bloky pamiatkového územia,
2. na využitie komunikácií a verejných priestranstiev,
3. na ochranu historickej zelene,

e) požiadavky ochrany pamiatkového územia špecifikované na usmernený rozvoj prostredia v ochrannom pásme.

§ 10

Dokumentácia archeologického výskumu

Dokumentácia archeologického výskumu obsahuje najmä

- a) základné údaje o archeologickom nálezisku,
- b) údaje o zadaní, metóde, spracovaní a organizácii výskumu,
- c) topografický, geologický a pedologický opis archeologického náleziska,
- d) históriu a poznatky z predchádzajúcich výskumov archeologického náleziska,
- e) výškopisné a polohopisné zameranie plochy archeologického výskumu v normovanom systéme, lokalizáciu archeologického náleziska na aktuálnej katastrálnej mape a výseku mapy v mierke 1 : 10 000,
- f) opis výskumných prác, nálezových kontextov a vybraných nálezov a preskúmaných objektov v denníku archeologického výskumu a v nálezových listoch alebo v odbornom denníku,
- g) fotografickú dokumentáciu a kresbovú dokumentáciu archeologického náleziska v priebehu výskumu, najmä jeho plány, kresby a profily, z ktorých musia byť zrejmé a nezameniteľné priestorové súvislosti a archeologické situácie skúmaného územia,
- h) fotografickú dokumentáciu a grafickú dokumentáciu vybraných hnutelných archeologických nálezov,
- i) inventarizačný súpis všetkých hnutelných archeologických nálezov vo forme prírastkového katalógu obsahujúci stručný odborný opis nálezov,
- j) odborné posudky, primerané podľa potreby povahy nálezov,
- k) údaje o použitých podkladoch, prameňoch a literatúre,
- l) opis priebehu a fotografickú dokumentáciu alebo grafickú dokumentáciu základného konzervovania a reštaurovania nálezov, použité prípravky a metódy,
- m) administratívnu agendu výskumu, najmä rozhodnutie, záväzné stanovisko alebo stanovisko krajského pamiatkového úradu, zápisnice z komisií a obhliadok, oznámenie o začatí výskumu a oznámenie o skončení výskumu,
- n) zoznam fotografickej a kresbovej dokumentácie,
- o) vyhodnotenie výsledkov výskumu v písomnej a grafickej podobe,
- p) návrh režimu ochrany a možnej prezentácie archeologického náleziska.

§ 11

Prechodné ustanovenie

Osvedčenia vydané pred nadobudnutím účinnosti tejto vyhlášky zostávajú v platnosti do skončenia doby ich platnosti.

§ 12

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 16/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu.

§ 13 Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 15. júna 2010.

Marek Maďarič v. r.

¹⁾ Výnos Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/013261/2008-132 o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy (oznámenie č. 358/2008 Z. z.).

Poznámka PÚ SR: Uverejnené znenia zákonov na webovej stránke PÚ SR sú len orientačného charakteru, úplné znenia zákonov si môžete vyhľadať na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR - časti JASPI - Jednotý automatizovaný systém právnych informácií.